

Nurmijärven kunnan tilintarkastuskertomus 2024, tilinpäätöksen hyväksyminen ja vastuuvapauden myöntäminen tilikaudelta 2024

Kunnanhallitus 24.03.2025 § 54

Kuntalain 113 §:n mukaan kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä lisäksi konsernitilinpäätös.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja.

Toimintakertomuksessa annetaan tiedot kunnan toiminnan kehittymistä koskevista tärkeistä seikoista. Sen erityisenä tehtävänä on selvittää valtuuston talousarviossa hyväksymien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista kunnassa ja kuntakonsernissa. Siinä on annettava myös tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa kunnan tai kuntakonsernin taseessa, tuloslaskelmassa tai rahoituslaskelmassa. Siihen on sisällytettävä selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä ja arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä. Lisäksi siinä on tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Liikelaitoksen tilinpäätöksen laatimisessa noudatetaan soveltuvin osin samoja yleisohjeita kuin kunnan tilinpäätöksessä.

Tarkastuslautakunta antaa tilintarkastuskertomuksen tiedoksi valtuustolle ja tekee esityksen siitä, voidaanko tilinpäätös hyväksyä ja tilivelvollisille myöntää vastuuvapaus. Tarkastuslautakunta antaa arviointikertomuksensa valtuustolle erikseen.

Kunnan toiminnan ja talouden toteutuminen tilikaudella 2024

Tilikausi 2024 päättyi oletettua parempiin näkymiin, kun kunnan tulos asettui 5,2 milj. euron positiiviseen tulokseen. Tuloksesta ei tehty investointivaroja, joten tilikauden ylijäämä asettui myös 5,2 milj. euroon. Vuosi 2023 oli kunnan historian paras vuosi tuloksen näkökulmasta ja vuonna 2024 palattiin takaisin normaalimmalle uralle. Kun tuloksesta putsataan ns. kertaerät (myyntivoitot, muut poikkeukselliset kertaluonteiset erät), olisi kunnan tulos jäänyt -0,4 milj. euroa negatiiviseksi. Kunnan tilinpäätösennuste vaihteli tilikauden aikana ja alkuperäisen talousarvion positiivinen tulosennuste kääntyi kahden ensimmäisen osavuosikatsauksen aikana negatiiviseksi. Kolmannessa osavuosikatsauksessa tulosennuste kääntyi takaisin positiiviseksi asettuen 1,4 milj. euroon, kun ennusteessa huomioitiin mm. paloaseman myynti ja kustannusten ennakoitiin jäävän oletettua pienemmiksi.

Kunnan palvelutuotannon nettomenoja kuvaava toimintakate oli 109,4 milj. euroa. Toimintakate kasvoi edellisvuodesta 12,0 milj. euroa, joka selittyy pääasiassa tontinmyyntitulojen maltillistumisella ja sivistystoimen palvelusetelimenojen sekä sisäisten vuokrien kasvulla. Nettomenot toteutuivat alkuperäistä ja muutettua talousarviota 4,6 milj. euroa parempana. Nettomenojen parempaa toteutumista selittää tontinmyynnin piristymisen ennakoidusta ja menojen, erityisesti palvelujen ostojen pienempi toteuma. Kun nettomenoista putsataan poikkeukselliset kertaerät, oli kasvua vuoteen 2023 1,8 milj. euroa ja 1,6 %:a.

Verotuloja kertyi yhteensä 110,5 milj. euroa. Verotulot pienenivät edellisvuodesta 4,7 milj. euroa, jota selittää ns. vanhojen veroprosenttien mukaisten tilitysten poistuminen. Kunta nosti veroprosenttia 0,39 %-yksiköllä, joka toi kunnalle noin 4,6 milj. euroa enemmän verotuloja. Verotulojen pudotus vuoteen 2023 verrattuna johtuu ns. verohäntien poistumisella. Kunnallisverot pienentyivät 3,2 milj. euroa edellisestä vuodesta ja osuus yhteisöveron tuotosta 2,2 milj. euroa. Kiinteistövero kasvoi 0,7 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

Valtionosuuksia kertyi yhteensä 30,6 milj. euroa. Valtionosuudet pienentyivät edellisestä vuodesta 0,9 milj. euroa. Pienentymistä selittää yleisesti valtionosuusrahoituksen väheneminen ja lukiokoulutukseen osallistuneiden nuorten määrän laskulla.

Rahoitustuottojen ja -kulujen netto oli tilinpäätöksessä 0,4 milj. euroa positiivinen, joka on noin 0,7 milj. euroa edellisvuotta enemmän. Korkomenot pysyivät edellisvuoden tasolla, joka on seurausta laskeneista markkinakoroista. Muut rahoitustuotot puolestaan toteutuivat 0,6 milj. euroa edellisvuotta parempana. Tämä selittyi Nurmijärven Sähkön maksamalla ylimääräisellä 1,0 milj. euron osingolla.

Poistot asettuivat 26,9 milj. euroon kasvaen edellisvuodesta 1,2 milj. euroa. Arvonalentumisia kirjattiin 1,8 milj. euroa, kun edellisenä vuonna alaskirjauksia tehtiin 3,3 milj. euron edestä. Arvonalentumisiin kirjattiin mm. maa-alueiden kertaluonteinen alaskirjaus inventoinnin perusteella sekä KOY Liikennepalvelukeskuksen osakkeiden ja Märkiön leirikeskuksen osittainen alaskirjaus.

Kunnan investointitaso nousi hieman edellisvuoden tasosta investointien omahankintamenon asettuessa 37,2 milj. euroon. Merkittäviä investointeja talonrakennushankkeiden osalta olivat Rajamäen kampus, Mäntysalon koulun korjaukset ja Röykän päiväkodin pihatyöt. Kunnallistekniikan merkittäviä edistettäviä ja toteutettavia hankkeita olivat mm. Ilvesvuori pohjoisen työpaikka-alue sekä jalankulku- ja pyörätie Klaukkalantien-Kehätien risteyksestä Perttulaan sekä välille Klaukkala-Korpilampi. Lisäksi edistettiin Heinoja ja Kylänpään asemakaava-alueita, Punamullantien uutta siltaa ja Metsä-Tuomelan aluetta.

Kunnan lainakanta asettui 198,7 milj. euroon. Vuonna 2024 pitkäaikaisten lainojen vähennys oli 8,9 milj. euroa ja lyhytaikaisten lainojen nettovähennys oli 11,6 milj. euroa. Uutta pitkäaikaista lainaa nostettiin 25,0 milj. euroa. Kunnan lainakanta on noussut 84,4 miljoonasta eurosta 198,7 milj. euroon aikavälillä 2012-2024. Vuoden 2023 poikkeuserien vuoksi lainakantaa saatiin hetkellisesti pienennettyä, mutta lainakannan trendi on kasvava kunnan kiinteistöjen kunto ja päätetyt uudisrakennuskohteet huomioiden. Kunnan lainakanta tulee kasvamaan huomattavasti 2020-luvulla NUUKA-ohjelman sopeutuksista huolimatta. Kunnan lainakannan ennakoidaan nousevan vuosikymmenen loppuun mennessä yli 360 milj. euroon ja yli 400 milj. euroon 2030-luvulla. Nykyisellä lainakantaennusteella ja markkinakorkoennusteilla kunnan vuosittaiset korkokustannukset näyttäisivät asettuvan yli 7 milj. euron tasolle vuonna 2028. 1 %-yksikön kasvu markkinakoroissa kasvattaisi kunnan vuosittaisia korkomenoja 1-2 milj. eurolla riippuen lainakannan kokonaistasosta.

Talouden tunnuslukujen perusteella kunnan talouden voidaan todeta kehittyneen heikompaan suuntaan. Kunnan talouden vakavaraisuutta kuvaava omavaraisuusaste parani hieman edellisvuoden 41,1 prosentista 41,4 prosenttiin. Tasapainoisen talouden omavaraisuusaste tulisi olla vähintään 50 prosenttia. Kunnan lainojen ja käytettävissä olevien tulojen välistä suhdetta kuvaava suhteellinen velkaantuneisuus nousi 126,3 prosentista 140,6 prosenttiin. Tunnusluku kertoo, että kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman maksuun. Sote-uudistus kasvatti suhteellista velkaantuneisuutta huomattavasti, kun menoja vastaavat tulot siirtyivät hyvinvointialueelle, mutta vanhat vastuut säilyivät kunnalla velkojen osalta. Kunnan velkaantuessa lisää tunnusluku heikkenee. Kunnan tulorahoituksen riittävyyttä vieraan pääoman korkokuluihin ja pääoman lyhennyksiin kuvaava laskennallinen lainanhoitokate heikkeni huomattavasti asettuen tyydyttävälle tasolle 1,3, kun edellisvuonna tunnusluku oli 1,9. Tunnusluvut tulevat tulevaisuudessa heikkenemään yksittäisiä poikkeusvuosia lukuun ottamatta kunnan velkaantumisen seurauksena, joka osaltaan vahvistaa kunnan taloudellisen aseman olevan haastava.

Kuntakonsernin toiminnan ja talouden toteutuminen tilikaudella 2024

Kuntakonsernin tilikauden tulos oli 5,4 milj. euroa. Konsernin toiminnan ja investointien negatiivinen rahavirran kertymä viideltä vuodelta oli 1,3 milj. euroa, kun vuonna 2023 negatiivinen rahavirtakertymä oli 55,3 milj. euroa. Konsernin omavaraisuusaste nousi vuoden 2023 35,2 prosentista 36,0 prosenttiin ja konsernin lainakanta laski 292,8 milj. eurosta (6 540 euroa/asukas) 292,5 milj. euroon (6 497 euroa/asukas). Konsernin lainakannan pienentyminen selittyy pääasiassa Nurmijärven Kotien ja Nurmijärven Sähkön lainakannan pienentymisellä.

Kunnan konsernirakenteessa tapahtui vuoden aikana yksi merkittävämpi muutos, kun Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä purkautui. Valtuusto päätti purkautumisesta 4.10.2023 § 62 ja viimeinen tilinpäätös ja loppuselvitys käsiteltiin valtuustossa 28.8.2024 § 33. Lisäksi Nurmijärven Kodit Oy hankki tilikauden aikana tytäryhtiönsä Asunto Oy Lepsämäntie 3-5 vähemmistöosuuden ja tytäryhtiöstä tuli Kotien 100 % tytäryhtiö. Omistusosuus oli aiemmin 99,79 %. Lepsämäntie 3-5 sulautumisprosessi emoyhtiöön on käynnissä ja sulautumisen on määrä tapahtua 31.3.2025.

Nurmijärven Kodit Oy:n toimitusjohtaja siirtyi 1.3.2024 toisen yhtiön palvelukseen ja yhtiön hallitus käynnisti uuden toimitusjohtajan haun. Uudeksi toimitusjohtajaksi valittiin 6.5.2024 alkaen Mari Catanzaro.

Muita olennaisia konsernia koskevia tapahtumia vuoden 2024 aikana on ollut kestävän kasvun NUUKA-ohjelmassa päätetty Aleksia-liikelaitoksen tuotantotavan selvitys, joka toteutettiin vuosien 2023-2024 aikana. Valtuusto päätti 13.3.2024 § 3, että Aleksia jatkaa toimintaa kunnan liikelaitoksena eikä toiminnan ulkoistamista lähdetä selvittämään kilpailuttamalla. Kunnanhallitus hyväksyi 17.6.2024 § 95 kiinteistöosakeyhtiö Nurmijärven Liikennepalvelukeskusta koskevat omistusjärjestelyt, joiden tarkoituksena oli ostaa yhtiön koko osakekanta. Omistusjärjestelyt saatiin toteutettua vuoden 2025 alkupuolella kun valtuusto oli myöntänyt osakekauppaa varten tarvittavat määrärahat 5.2.2025 §4.

Talouden tunnuslukujen perusteella konsernin taloudellinen asema heikkeni edellisvuodesta. Konsernin omavaraisuusaste 36,0 prosenttia on noususta huolimatta edelleen alhainen, suhteellinen velkaantuneisuus heikkeni edelleen 155,9 prosentista 169,1 prosenttiin. Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman maksuun. Laskennallinen lainanhoitokate laski edellisvuoden 1,7 tyydyttävästä tasosta 1,1 tasolle, joka on lähellä heikkoa. Luotettavan kuvan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemassa tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Konsernin taloudellista asemaa heikentävät emokunnan ja Nurmijärven Kodit Oy:n

heikot taseet. Konsernin merkittävää velkataakkaa selittää erityisesti 2010-luvulla toteutetut mittavat investoinnit.

Kestävän kasvun NUUKA-ohjelman toteutuminen

Nurmijärven kunnanvaltuusto hyväksyi Kestävän kasvun NUUKA-ohjelman kesäkuussa 2023 ja loppuosan marraskuussa 2023. Ohjelman täytäntöönpano on edennyt vuonna 2024 ja ohjelman ensimmäiseltä vuodelta on arvioitu syntyneen säästöjä noin 2,7 milj. euron edestä. Merkittävimpiä päätöksiä vuodelle 2024 oli alkuluokkatoiminnasta luopuminen, vesihuollon liittymismaksutulojen kirjaustavan muutos, avustusten leikkaaminen ja säästövapaiden purkaminen.

Vuosi 2024 oli päivitetyn NUUKA-ohjelman ensimmäinen vuosi. Osana NUUKAa päätetyt veronkorotukset paransivat kunnan tilikauden tulosta noin 4,7 milj. euroa ja paransivat investointien tulo-rahoitusprosenttia merkittävästi. Vuoden 2024 aikana toimeenpannut säästötoimenpiteet ovat hillinneet menokasvua oleellisesti, ja arvio vuonna 2024 saavutetuista säästöistä on 2,7 milj. euroa. Onnistuneiden säästötoimenpiteiden lisäksi on onnistuttu toteuttamaan toiminnallisesti tärkeitä muutoksia. Arvio ohjelman säästöpotentiaalista vuoden 2024 tilinpäätöksessä on 5,1 milj. euroa. Jo tehdyt päätökset huomioiden alkuperäinen säästöpotentiaali oli 6,1 milj. euroa, eli ohjelman arvioidaan tällä hetkellä toteutuvan noin 84 prosenttisesti. Kestävän kasvun NUUKA-ohjelman tarkempi raportointi löytyy tilinpäätöksen toimintakertomuksesta ja liitteistä.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Esitys

Kunnanhallitus päättää:

1. esittää valtuustolle tilikauden 2024 tuloksen käsittelystä seuraavaa:

Tuloutetaan suunnitelman mukaan poistoeroa 12.500,00 euroa,

Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen tilikauden ylijäämä 2.876.736,59 euroa siirretään johtokunnan esityksen mukaisesti liikelaitoksen edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.

Aleksia liikelaitoksen tilikauden ylijäämä 630,29 euroa siirretään johtokunnan esityksen mukaisesti edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille

Nurmijärven kunnan tilikauden ylijäämä 2.370.594,75 euroa siirretään edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.

2. allekirjoittaa vuoden 2024 tilinpäätöksen liitteineen ja jättää sen tilintarkastajan tarkastettavaksi,

3. saattaa tilikauden 2024 tilinpäätöksen liitteineen tarkastuslautakunnan valmistelun jälkeen edelleen valtuuston käsiteltäväksi sekä

4. oikeuttaa talouspalvelut tekemään mahdolliset tarvittavat tekniset korjaukset tilinpäätösasiakirjaan.

Valmistelija

talousjohtaja Erno Kontio, [erno.kontio\(at\)nurmijarvi.fi](mailto:erno.kontio(at)nurmijarvi.fi)

taloussuunnittelupäällikkö Maiju Paaso, [maiju.paaso\(at\)nurmijarvi.fi](mailto:maiju.paaso(at)nurmijarvi.fi)

hallintojohtaja Katja Vuorinen, katja.vuorinen(at)nurmijarvi.fi
sivistysjohtaja Tiina Hirvonen, tiina.hirvonen(at)nurmijarvi.fi
tekninen johtaja Juha Oksanen, juha.oksanen(at)nurmijarvi.fi

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Tarkastuslautakunta 07.05.2025 § 45
364/02.02.01/2025

Kunnanhallitus hyväksyi kokouksessaan 24.3.2025 Nurmijärven kunnan ja kuntakonsernin tilinpäätöksen vuodelta 2024 ja luovutti sen tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä teki valtuustolle esityksen tilikauden 2024 tuloksen käsittelystä.

Kuntalain 113 §:ssä todetaan, että valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös viimeistään kesäkuun loppuun mennessä. Samassa yhteydessä käsitellään tilintarkastuskertomus ja vastuuvapauden myöntäminen tilivelvollisille.

Kuntalain 123 §:n mukaan tilintarkastajan on toukokuun loppuun mennessä tarkastettava julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös.

Kuntalain 125 §:n mukaan tilintarkastajan on annettava valtuustolle kultakin tilikaudelta kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset. Kertomuksessa on myös esitettävä, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja voidaanko toimielimen jäsenelle ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavalle viranhaltijalle (tilivelvollinen) myöntää vastuuvapaus. Tilintarkastuskertomuksen valmistelu valtuuston käsittelyyn on kuntalaissa määrätty tarkastuslautakunnan tehtäväksi.

Nurmijärven kunnan vastuunalainen tilintarkastaja on tarkastanut vuoden 2024 tilinpäätöksen, ja hän luovuttaa tilintarkastuskertomuksen kokouksessa. Kunnan vastuunalainen tilintarkastaja esittelee tilintarkastuksen yhteenvetoraportin ja tilintarkastuskertomuksen.

Esittelijä

Puheenjohtaja

Esitys

Tarkastuslautakunta toimittaa tilintarkastuskertomuksen valtuustolle tiedoksi ja toteaa, että tarkastuskertomus ei sisällä sellaista muistutusta, josta olisi hankittava asianomaisen selitys tai kunnanhallituksen lausunto.

Tarkastuslautakunta merkitsee tilintarkastuksen yhteenvetoraportin vuodelta 2024 tiedoksi ja antaa sen kunnanhallitukselle tiedoksi ja toimenpiteitä varten.

Tarkastuslautakunta päättää esittää valtuustolle, että

- se hyväksyy vuoden 2024 tilinpäätöksen ja
- myöntää tilivelvollisille vastuuvapauden tilikaudelta 1.1. - 31.12.2024.

Pöytäkirja hyväksytään ja tarkastetaan tämän asian osalta heti kokouksessa.

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti yksimielisesti jättää asian pöydälle.